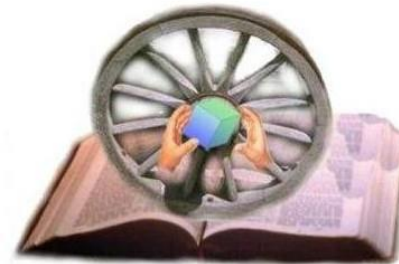

Citizens for change!

РОМСКИ МЛАДИНСКИ СОВЕТ – ОД ИДЕЈА ДО РЕАЛИЗАЦИЈА

ФИНАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОЕКТОТ –
РОМСКО МЛАДИНСКО УЧЕСТВО ВО ЈАВНИ ПРОЦЕСИ НА ДОНЕСУВАЊЕ
ОДЛУКИ И КРЕИРАЊЕ НА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ

СОДРЖИНА

1. Извршно резиме	3
.....	
2. Вовед во проектот	5
.....	
3. Ромски Младински Совет	9
.....	
4. Младите и локалната самоуправа	11
.....	
5. Младите за Ромскиот Младински Совет	13
.....	
6. За Здружение Прогрес	14
.....	

1.ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Младинските совети на локално ниво се релевантни тела кои се неизбежни за функционирањето на една општина. Доколку општината сака од младите да вложуваат во таа општина, да имаат доверба во локалните власти и нивните ветувања, сметаме дека треба да има директна соработка со самите млади, и од нив да побара мислење за мерки кои лично ги засегаат за подобрување на нивниот животен стандард и социјален и општествен живот. Од спортски и културни настани, образование и работни позиции, па се до учество во креирањето на локални стратегии за млади и нивно вклучување во донесување на одлуки.

Иако постои таква програма предвидена за опфаќање на младите, се чини како таа да е само на хартија, и всушност позицијата во која се наоѓаат младите во општините, е на незадоволително ниво, со што се јавува потребата од креирање на засебно тело составено од млади лица кои ќе учествуваат во работата на седниците на општините, и ќе поставуваат свои барања, што ќе ја поттикне соработката меѓу овие две страни.

Генерално, едукацијата на Ромите во изминативе години е крената на повисоко ниво, па така младите се свесни за проблемите кои постојат во нивните општини. Тие можат да препознаат што не функционира, и кога некој донесува одлуки кои не се од нивен интерес. Но, не секогаш се чувствуваат сигурно и доволно храбро за да се спротистават за своите ставови и да побараат решение за нивните потреби од општината. Во вакви случаи сметаме дека преку заеднички ангажман на младите и нивна соработка, ќе се создаде отворен и сигурен простор за нивна дискусија за што треба да се превземе, изнаоѓање на решенија и она што тие би сакале да го видат во општината. Потребата од овој проект ја увидовме во недостигот од млади Роми вклучени во процесот на носење одлуки во општината и нивниот недостиг од интерес активно да се вклучат во процесот на креирање на одлуки кои лично ги засегаат.

Се чини како да општината Шуто Оризари постојано стагнира и не е наклонета кон младите лица како членови на заедницата. Порадо тоа, младите лица немаат воопшто културни катчиња или центри каде може да се изразат, кино, кафе – барови и сл., поради што сметаат дека се лишени од социјализацијата и дружење со своите врстници. Ова сериозно штети на развојот на општината, и придонесува за недоволна едукација на младите заради тоа што тие немаат размена на информации и искуства кои понатаму би им помогнале.

Здружението за заштита и едукација на деца и млади Роми – Прогрес, со поддршка од Цивика Мобилитас, во периодот од 01.07.2017 до 30.04.2018 година го спроведе проектот насловен како – Ромско младинско учество во јавните процеси на донесување одлуки и креирање на јавното мислење.

Во текот на овој проект се спроведоа неколку главни активности како што се тркалезна маса со претставници на НВО секторот и на локалната самоуправа на Шуто Оризари, семинар со млади Роми каде се креираше Ромскиот Младински Совет, како и промоција на акцијата преку медиумска покриеност на активностите, како и онлајн.

Она што овој проект го имаше за цел беше зголемување и зацврстување на инклузијата на младите Роми во процесите на донесување одлуки и креирање на јавното мислење. Дел од специфичните цели кои здружението успеа да ги оствари е зголемување на соработката меѓу младите лица и локалните власти, креирање на Ромски Младински Совет кој ќе функционира на територијата на Шуто Оризари, и ќе учествува во креирањето на политики за младите преку свои излагања на седниците на советот на општината.

2.ВОВЕД ВО ПРОЕКТОТ

Пред проектот да дојде до својата етапа на формирање на Ромски Младински Совет, реализираше неколку активности кои претходеа на оваа крајна цел. Тука се вбројуваат меморандумот за соработка, организирање на семинар и тркалезна маса за изнаоѓање на најоптимални решенија за функционирањето на ова неформално тело. Во период од десет месеци, Здружението Прогес, преку поддршка од Цивика Мобилитас успеа да го основа Ромскиот Младински Совет, да ги информира младите и јавноста за неговото постоење и да им овозможи на младите од оваа општина да се вклучат во мерките кои ги носи општината, да ја подобрат својата соработка со локалните власти и заеднички да ги градат младинските политики.

✓ Потпишување на меморандум за соработка со општина Шуто Оризари

Како приоритет на овој проект беше зацртано остварување на соработка меѓу Шуто Оризари и младите лица кои живеат на нејзина територија, но и со самата организација. Поради тоа, на 07.08.2017 година, беше склучен меморандумот меѓу Здружение Прогрес, и градоначалникот на општина Шуто Оризари.

Општата цел на Меморандумот е преку взаемна соработка, разбирање и помош помеѓу Договорните страни, да се овозможи ефикасно спроведување на мерките за младите, и да им се дозволи активно и директно да заземат учество во донесувањето на одлуките, да ги искажат своите потреби и проблеми и да се направи компромис меѓу општината и потребите на младите, со што младите ќе влијаат врз политиките и јавното мислење.

Соработката помеѓу Договорните страни ќе се однесува на соработка во делот на спроведување на предвидениот проект кој ќе се реализира преку следните облици:

- соработка во обезбедување на потребни услови за семинар и простории за собирање на младите и нивно понатамошно состанување и решавање;
- определување на лице за комуникација со младите и заедничко одржување на состаноци;
- спроведување на обуки за младите во политиката или активности насочени кон нивно вклучување;
- изработка на материјали и прирачници кои ќе се однесуваат на младите за нивно информирање со тековните активности, проекти и мерки;

– подготовка и спроведување на заеднички иницијативи меѓу Ромскиот Младински Совет и Општината Шуто Оризари за организирање на заеднички активности за обука кои ќе бидат од заеднички интерес на Договорните страни во правец на сестрана подготовка за успешна имплементација на мерките за младите и креирањето на јавното мислење и донесување на одлуки;

✓ **Тркалезна маса – “Бенефитот од младинско учество во јавните процеси на носење одлуки и креирање на јавното мислење”**

Здружението Прогрес на ден 12.08.2017 год., во Хотел Карпош во Скопје ја организираше тркалезната маса, на која 20 учесници од различна позадина зазедоа учество и разменија позитивни практики за зголемување на интересот кај младите за вклучување во политиката и во нејзино креирање. На оваа тркалезна маса беа присутни истакнати активисти во полето на граѓанскиот сектор, претставници од општина Шуто Оризари, како и самите млади студенти кои сакаат да бидат дел од младинскиот совет. Дискутирани беа претходни проекти од ваков тип, размена на искуства за грешки и препораки за поефективно функционирање, и намалување на одливот на млади лица заради недоволна инволивираност и средства одвоени за нивен развој и едукација.

✓ **Семинар – “Ромско младинско учество во јавните процеси на донесување одлуки и креирање на јавното мислење”**

Овој семинар беше одржан во периодот од 16-17.09.2017 год., во Хотел Карпош во Скопје. На дводневниот семинар 30 учесници се здобија со знаење за надлежностите на локалните самоуправи, комуникација со општините и составување на барање до локалните власти. На самиот семинар се оформи локален младински совет како дел од општина Шуто Оризари. Се избраа претседател, надозен одбор и други членови, чија задача ќе биде да присуствуваат на седниците на советот на општината, и ќе се интегрираат во донесување на одлуки во општината.

Во текот на првиот дел од семинарот модераторот ги вовеле учесниците во надлежностите на локалните самоуправи, и им даде подлога за одговорностите и надлжностите на секоја локална заедница спрема нас. Потоа предавање за комуницирање со локалните самоуправи, пишување на барања и практични вежби и работилници за усвојување на знаењето.

Во втората фаза од семинарот се основаше Ромскиот Младински Совет, како и пишувањето на иницијативи, предлози и иновативни решенија за младите во општината Шуто Оризари.

- ✓ **Учество во дебатна емисија на ТВ Шутел за промовирање на проектот и информирање на јавноста за поддршка на советот и вклучување на младите во истиот**

3.1 Ромски Младински Совет

Ромскиот Младински Совет настана како продукт на проектот – Помско младинско учество во јавните процеси на донесување одлуки и креирање на јавното мислење, поддржан од страна на Цивика Мобилитас. РМС е неформално тело со слободно здружување и по сопствена волја каде се вклучени како членови голем број на претставници на граѓански организации, младински здруженија, студенти и други млади лица од територијата на Шуто Оризари кои сакаат да го дадат својот придонес. Со ова, РМС е всушност еден вид на претставник на младите од општината и дејствува во насока на исполнување на нивните интереси и потреби, на ниво на локалната заедница.

Членовите на РМС, заедно со Претседателот на советот беа едногласно изгласани од страна на петчлена комисија, при што беше запазено во структурата да има подеднаква застапеноста на двата пола и да се опфатат сите области на делување во општините според спецификациите и вештините на секој од членовите: образование, култура и спорт, младинска работа, вработување и квалитет на живеење. Овие членки ќе имаат за задача да ги застапуваат останатите млади на ниво на Шуто Оризари, да остваруваат поширок општествен интерес за младите, и да се стремат кон тоа да ја подобрат самата положба на младите во Шуто Оризари. Исто така, од општината Шуто Оризари се бара и отчет и транспарентност за тоа колку средства општината вложува во младите и нивен равој, и како тој буџет се троши и во кои области се тие средства насочени.

На 20.09.2017 година, беше потпишан и договор за работата на РМС, во кој беа наведени задачите, целите и обврските на членовите на советот. Со ова, РМС доби облик и кодекс по кој ќе се води во понатамошната работа. Самите членови изготвија и стратегија и правилник за работа кои ќе бидат разледувани на состаноците. Основните задачи на РМС се: изработка, надгледување и редовно координирање на имплементација на локалната младинска стратегија на Шуто Оризари, како и нејзина евалуација и корегирање. Потоа, предлагање на конкретни предлози до општината во областите дефинирани со Локална младинска стратегија. Исто така, РМС има задача да изготвува извештаи, препораки и заклучоци во приоритетните области на кои ќе се фокусира советот. Притоа членовите се должни да прибираат мислења од останатите млади од општината, и да ги инфомираат за нивните следни активности кои ќе ги превземаат. Обврските на секој од членовите се активно да учествуваат на сите од состаноците и активно да придонесуваат во развојот на РМС и солидарно да се залагаат за остварување на целите на РМС.

Овој младински совет сметаме дека ќе ја издигне општината на едно повисоко ниво во поглед на соработка со младите лица, ислушување на нивните ставови, предлози, проблеми и потреби кои сметаат дека треба да се решат во согласност со надлежностите на општината и зајакнување на соработката со институциите и младите лица. На овој начин значително ќе се олесни претставувањето на младите пред

општината Шуто Оризари бидејќи тоа ќе оди преку означено лице за таа цел, со што општината ќе биде запознаена и ќе има увид во тоа што им недостасува на младите лица.

Младинскиот совет во Шуто Оризари има за право да организира работни групи, кампањи, тековни активности активности за градење на капацитети и сл. Претседателот и членството на советот имаат тековни состаноци најмалку еднаш месечно каде се дебатира околу напредокот на општината, реализирани мерки и активности во кои младите се застапени, поволности кои ги уживаат во општината како млади лица и што може да променат во нивната општина. Потоа своите заклучоци од состаноците ги презентираат пред советот на општината, каде нивните барања се разгледуваат.

Здружението Прогрес се стреми кон уште помасовно членство на младите од Шуто Оризари во РМС, подигање на свеста кај младите за потреба од ваков совет и ангажман, и самите да превземат иницијатива за решавање на своите проблеми, бидејќи никој нема да го направи тоа наместо нив.

4. Младите и локалната самоуправа

Од креирањето на советот, па до завршувањето на проектот советот остваруваше соработка во општината Шуто Оризари. На 20.09.2017, откако беа избрани Претседателот, заменик Претседател и членови на советот, заедно со надзорен одбор од Здружението Прогрес, заедно се одржа координативен состанок каде Претседателот го потпиша договорот за РМЛ, и беа договорани следните активности во рамките на проектот – “Ромско младинско учество во јавните процеси на донесување одлуки и креирање на јавното мислење”. Претседателот заедно со членовите учествуваа на нивните седници и работеа во интерес на сите млади од оваа општина. Најпрво, членовите на советот ги анкетираа своите врстници од Шуто Оризари и резултатите беа прилично очекувани. Повеќе од 60% не знаеја како може да се вклучат во донесувањето одлуки во општината или дека може да се основа ваков тип на совет каде би можеле активно да се вклучат, скоро 90% имаат негативен став кон соработка со општината бидејќи не веруваат во транспарентноста на општината и достапноста на информации како се троши буџетот наменет за младите, но 80% од младите се изјаснија позитивно во врска со креирањето на советот и дека би сакале самите активно да се вклучат во него, како би можеле да донесуваат иницијативи и да бидат продуктивни членови во општината каде живеат.

За времетраењето на проектот, Претседателот со своите членови се состана повеќе од 14 пати, и учествуваше на 5 седници на советот на Општината, на кои беа презентирани и решенијата и дел од предлозите споменати на семинарот.

4.1 Работилница на РМС за креирање на Национална стратегија за млади, Хотел Карпош

По присуството на седниците и следењето на работата на советот, тие дојдоа до следните заклучоци и препораки до Општината Шуто Оризари. Дека за одредени прашања поврзани со младите лица, тие воопшто не се прашувале досега за никакво мислење и во нивно име во општините се донесувале одлуки.

Оттаму, предложија менување на одредени ставки во локалната стратегија за младите и предложија нови мерки кои би биле од нивен интерес и би ја направило Шуто Оризари урбанизирана општина со поволности за младите лица за нивна социјализација, едукација и културно издигнување.

Тоа би биле модернизиран изглед на пазарот во Шуто Оризари со излози, културни центри, дискотека, библиотека со читална и достапна литература за младите, и побараа место т.е простории каде би можеле да ги одржуваат понатаму своите состаноци и да се договараат за следните предлози. Понатаму сметаат дека има мал напредок во поглед на соработката со општините и дека нивните ставови се од големо значење како идни лица со право на глас, и дека директната соработка со младите е единствен начин локалните власти да ја зајакнат довербата кај младите дека она кое им е потребно ќе се спроведе.

4.2 Седница во општина Шуто Оризари

Со ова младите покажаа дека нивната пасивност се должела на претходната незаинтересираност на локалните власти за соработка со младите, со што нивниот интерес да превземат иницијатива за промени опаднал и со тоа општината се соочила со сериозен губиток од нови и свежи идеи кои би им помогнале на општината и би придонеле за нејзин развој.

5. Младите за советот....

Мислам дека овој совет недостасуваше долго време во општината, и дека ќе донесе многу позитивни промени во Шуто Оризари. Среќен сум што преку учество на семинарот имав прилика и да станам дел од советот и да учествувам понатаму во неговите активности.

Рахман Сулејман, член на РМС

Како Претседател на овој совет, одговорно ќе се сносам со тоа и ќе ги претставувам младите најдобро што може пред Општината и ќе ги застапувам нивните барања. Се надевам дека ова ќе ја зацврсти соработката меѓу нас младите и општината и ќе бидеме чекор понапред со останатите општини кои имаат остварено ваков тип на соработка.

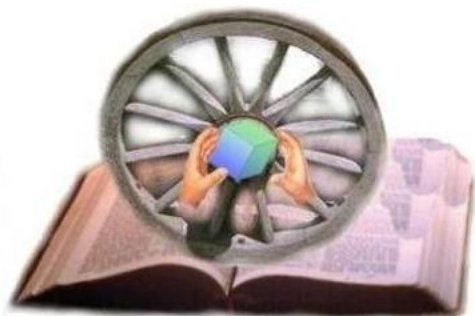
Макфире Мемеди, Претседател на советот

Јас пред се, сум задоволна што ќе бидам дел од советот бидејќи на овој начин сметам дека ќе го надминам својот страв од тоа мојот глас да не биде слушнат и ќе се борам за своите потреби и интереси. Исто така, советот е добар начин да најдеш на други млади лица и да се дружиш со лица кои имаат иста цел и заеднички да остварите некаква иницијатива.

Суада Имер, член на советот

6 . ЗА ЗДРУЖЕНИЕТО ПРОГРЕС

Здружението за заштита и едукација на деца и млади Роми – Прогрес, е формирано со цел остварување на основните човекови права кои се реализираат во неколку општествени сфери: економски, социјални, политички, здравствени и културни. Здружението Прогрес е регистрирано на 01.12.2000 година, и оттогаш работи на реализирање на своите цели и мисија.

Нашата организација тежнее кон создавање на поширок општествен интерес, истовремено задоволувајќи ги и потребите од стручна или било каква друга помош од областа на правата и слободите утврдени во Уставот на РМ, и со законите и меѓународните договори ратификувани од страна на нашата држава.

Здружението успешно постои и функционира веќе 18 години, и има остварено доста богата соработка со: Град Скопје, Министерството за култура, ФООМ, FARE Network, USAID, Швајцарска амбасада итн. Проектите главно се реализираат преку семинари, предавања, работилници, конференции, прирачници и брошури. Организацијата брои преку 60 волонтери кои се грижат за организацијата на настаните и активностите, и помагање при нивна реализација, со цел исполнување на зацртаната визија – а тоа е слободно демократско општество за младите Роми, без дискриминација и стереотипи каде ќе бидат прифатени.

| *Citizens for change!*

